SVERIGES RIKSDAG

# Motion till riksdagen 2026/27:1769

**av Markus Kallifatides (S)**

# Finanspolitiskt ramverk för klimatomställningen

## Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att det finanspolitiska ramverket medger lånefinansiering av vissa strategiska infrastrukturprojekt med stor klimatnytta och tillkännager detta för regeringen.

## Motivering

Sverige har alltjämt ett av världens mest restriktiva ramverk för den ekonomiska politiken, enligt vilket ett balansmål över konjunkturcykeln gäller för hela den offentliga sektorns finanser från och med 2027. Under den senaste tiden har ett flertal beslut tagits om att finansiera utgifter ”utanför” ramverket. I maj 2024 meddelade regeringen att de ensidigt, utan blocköverskridande samtal, undantog Ukrainastödet från ramverket. Sommaren 2025 kom riksdagens samtliga partier överens om att möjliggöra en lånefinansiering av nya totalförsvarssatsningar under perioden 2036–2034 för att möta fattade beslut om snabb och kraftig upprustning av såväl militär som civil beredskap. Även denna med finansiering utanför ramverket. Hösten 2025 lade Tidö-regeringen fram en höstbudget med stora lånefinansierade skattesänkningar. Budgeten ledde till att Finanspolitiska Rådets årsrapport innehöll sin “hittills allvarligaste kritik mot hur finanspolitiken förhåller sig till det finanspolitiska ramverkets principer.” Våren 2026 lånefinansierade Tidö-regeringen ytterligare satsningar: denna gång sänkt bensinskatt

och stöd till sänkta biljettpriser i kollektivtrafiken. Även detta ledde till kritik av Finanspolitiska rådet.

Nuvarande finanspolitik har alltså alltjämt som mål att den offentliga sektorn ska nå ett vare sig positivt eller negativt strukturellt finansiellt sparande – i stället för att syfta till att uppnå full sysselsättning och jämn ekonomisk fördelning eller att ge tillräckligt utrymme att hantera akuta eller kommande samhällsproblem, såsom klimatomställning, bostadsbrist, migrationsströmmar eller pandemier. En rimligare och mer ekonomiskt ansvarsfull ordning vore i stället att inom ramverket skapa utrymme för nödvändiga investeringar för att möta dagens och framtidens samhällsutmaningar med lånefinansiering samtidigt som det offentligas driftskostnader för bland annat pensioner och välfärdsåtaganden även framgent finansieras fullt ut med skatter över konjunktursvängningarna. Det skulle skapa bättre förutsättningar att långsiktigt hantera både akuta och kommande samhällsproblem. En ny ordning skulle också minska de risker som uppstår när både regering och opposition gemensamt bedömer att samhällsutmaningarna är större och mer trängande än ramverkets principer tillåter. Tillfälligt sänkt matmoms, sänkt bensinskatt och sänkta kollektivtrafikpriser som enskilda lånefinansierade satsningarna är utan långsiktig ekonomisk risk, men systematiken i dylika undantag de senaste åren pekar mot en oroande trend. Vid sidan av dagens restriktiva ramverk tycks det ha uppstått ett växande utrymme för att lånefinansiera reformer, utan att detta regleras av långsiktiga spelregler.

Våra grannländer har insett detta. I Danmark tillåts strukturella underskott om en procent av BNP. I Tyskland har man brutit ut och skapat en klimatomställningsfond samt tillåter strukturella underskott i både federala staten och delstaterna. Även flera andra länder i Västeuropa har gjort upp med den tidigare åtstramningspolitiken och hittar sätt att förena ett stort investeringsbehov med behovet av att skapa långsiktiga spelregler för finanspolitiken. Sverige behöver ett nytt moderniserat finanspolitiskt ramverk som gör det möjligt att över tid lånefinansiera investeringar med till exempel stor klimatnytta eller avgörande värde för Sveriges civila och militära beredskap. Det är rimligt att detta ramverk gör skillnad på investeringar och driftskostnader. Det skulle göra det möjligt att på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt öka investeringstakten, med upprustning och nybyggnation av bland annat tåglinjer för gods- och persontransport och andra viktiga regionala infrastruktursatsningar som kräver statligt deltagande. Det skulle också möjliggöra för Sverige att behålla frontpositionen i den gröna industriella omställning som nu pågår, se till att rätt förutsättningar finns för en stor utbyggnad av

elproduktionen och ge fler kommuner i Sverige förutsättningar att blomstra. Det handlar både om att lämna efter oss ett bättre samhälle och en starkare ekonomi till våra barn och om att säkra att planeten fortfarande är beboelig för framtida generationer.

*Markus Kallifatides (S)*